

Statskassens Udgift blive 2,900,000 Kr. til baade indkøbte Kirke- og Kongetienders Udslettelse. Efter det af mig før nævnte, vil Statskassens Udgift alene til Kirketienden, naar man tager Hensyn til den Tilbagebetaling af Skat, der skal finde Sted, blive ca. 2,800,000 Kr., altsaa kun ca. 100,000 Kr. mindre, end hvad der efter P. Boisens Forslag skulde ydes til samtlige indkøbte Tiender. Det forekommer mig, at det er et smukt Resultat, der saaledes er naaet af den Kamp, der er ført for disse Tiendeejeres Interesser over for Kirketienden.

Desværre er Forholdet ikke tilnærmelsesvis saa tilfredsstillende over for Kongetienden, og det undrer mig meget, at man vil stille Ejerne af indkøbte Tiender saa vidt forskelligt i Forhold til hinanden, som man her gør, og at man saa dog ikke hellere har villet tiltræde det af Hr. P. Bojsen i Fjor stillede Forslag og saa fordelt det Statstilskud, som man nu vil lægge paa Statskassen, lige i Stedet for i den Grad ulige, som man nu gør her. Efter P. Bojsens Forslag vilde Udgiften for Statskassen, som nævnt, kun blive 2,900,000 Kr. Nu bliver den vist mindst 3,500,000 Kr., altsaa over $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. mere. — Med Hensyn til indkøbte Kongetiender gaar Forslaget ud paa, at de, der have indkøbt deres Kongetiender, skulle have det tilbagebetalt, som de eventuelt have givet ud over 18 Gange Gennemsnittet af de 10 foregaaende Aars Kapitelstakst. Der staar ikke i Forslaget, at det er de sidste 10 Aar forud for Købet, der skulle lægges til Grund, men der staar kun de forud for Købet gaaende 10 Aar, men det skal vel forstaaes som af mig nævnt. Over for Ejere af andre Tiender spørger man imidlertid ikke, hvad de have givet for deres Tiende, eller hvordan Kapitelstaksten var paa det Tidspunkt, da de købte den. Men det er ogsaa et ejendommeligt og i alle Henseender meget uheldigt Udgangspunkt. Jeg skal nævne enkelte Eksempler paa, hvilke Resultater det vil føre til. De ere tagne af den Beretning, der afgaves i Fjor af Landstingets Tiendeudvalg. — *Damsbolte Sogn* paa *Møen* købte i 1888 sin Kongetiende for en Sum, der svarede til 23,3 Gange Værdien beregnet efter Kapitelstaksterne 1892—1901, men efter de 10 forud for Købet gaaende Aars Kapitelstakst, der skal lægges til Grund for Beregningen af Tilskud, have de kun givet 18,7 Gange Værdien. De faa altsaa nu kun 0,7 Gange Værdien i Tilskud, skønt de i Virkeligheden have givet 23,3 Gange

Værdien og have svaret Renter og Rentes Renter af det Beløb i de mange Aar. — *Vejlby Sogn* i *Vends Herred, Odense Amt*, købte i 1884 sin Kongetiende og gav 20,2 Gange Værdien efter Kapitelstaksten 1892—1901, men efter de 10 foregaaende Aars Kapitelstakst gave de kun 15,3. De faa altsaa ikke en Øre efter Folketingets Forslag, trods det, at de for 20 Aar siden have givet 20,2 Gange den Værdi, der ellers nu lægges til Grund. — Endnu skal jeg nævne, at *Elsborg Sogn* i *Lysgaard Herred* i *Viborg Amt* købte sin Kongetiende i 1883 og gav 23,0 Gange Værdien for Tienden efter dens nuværende Værdi, men efter Kapitelstaksterne for de foregaaende ti Aar før Købet gave de kun 13,2 Gange Værdien. De faa altsaa ikke en Øre. — Det kan imidlertid ogsaa gaa til den anden Side. *Bøstrup Sogn* paa Langeland købte sin Tiende i 1855. Efter Tiendens nuværende Værdi gav de kun 19,4 Gange Værdien, men efter Kapitelstaksten i de forud for Købet gaaende 10 Aar gave de 25,2 Gange Værdien. De faa altsaa det fulde Tilskud. — Det forekommer mig rigtignok, at det at fordele Statskassens Tilskud efter Regler, som give saadanne Resultater, er i højeste Grad uheldigt. Jeg skal dog ikke opholde mig videre ved dette; der er ikke noget ved den Ting at gøre nu. I dette Øjeblik skulle vi jo have Lovforslaget, som det foreligger, eller ogsaa skulle vi ikke have det.

Jeg skal kun endnu en Gang gøre opmærksom paa, at det er ikke blot saadan, at de fleste af Ejerne af de indkøbte Kongetiender blive stillede saa meget daarligere end Ejerne af de indkøbte Kirketiender og andre Tiendeejere derved, at de ikke faa noget direkte Tilskud fra Statskassen, men det er ogsaa saadan, at der i mange Tilfælde bliver paaført dem et direkte økonomisk Tab. For saa vidt de nemlig eje deres Kongetiende uden at have den pantsat, saa besidde de jo i Tienden et Aktiv af ikke ringe Værdi, som de til enhver Tid kunne gøre i Penge, sælge eller belaae; men den Værdi, de saaledes have i Tienden, faa de aldeles intet for, naar Tienden paa Ejendommen falder bort. Hvis Ejendommen saa er pantsat, men ikke Tienden, rykker Panthaveren uden videre op med sin Fordring, naar Tienden afløses, og Tiendeejeren faar ikke en Øre i Erstatning. Saa det er jo ikke blot saaledes over for disse Tiendeejere, at man, hver Gang man tager 94 Kr. af den ene Lomme paa dem, kun giver dem i den